

De gebalde vuist tegen de Grand Prix: 'De F1 is simpel gezegd een georganiseerde milieuramp. Voor mensen hun plezier'

In de lobby van het Carlton Square Hotel.

© Foto United Photos/Paul Vreeker

Linda Gottmer

Gisteren om 09:15

HAARLEM

Vijf personen zitten in de lobby van het Carlton Square Hotel. Ze hebben zeker drie dingen gemeen. Ze voelen liefde voor de natuur. Ze zijn daarom lid van een milieu- of natuurorganisatie. En ze zijn allen bereid om te strijden tegen de 'georganiseerde milieuramp', ofwel: de Grand Prix Zandvoort. Zaterdag fietsen ze naar de badplaats in protest tegen de Formule-1-race.

Met zijn allen de barricade op, dat scheidt een band. Dat blijkt als je dit vijftal zo tezamen ziet, sparend en pratend in de hotellobby. Het zijn Caroline Hannema van Extinction Rebellion, Jan-Willem Doornenbal van IVN Zuid-Kennemerland, Karel van Broekhoven van Rust bij de Kust en Milieudefensie Haarlem, Marc Janssen van Stichting Duinbehoud en Lowie van Liere van Grootouders voor het Klimaat.

Lowie van Liere.

© Foto United Photos/Paul Vreeker

Als aftrap: wat zijn jullie voornaamste redenen om tegen de Formule 1 te zijn?

Van Broekhoven: „De ongelimiteerde milieuvervuiling. Zowel de CO₂-uitstoot als de ontzettende geluidsoverlast in de omgeving. Het past echt niet in deze tijd. In mijn ogen is de Formule 1 een georganiseerde milieuramp. Het hoeft niet, maar we doen het toch. Voor mensen hun plezier.”

Doornenbal: „Bij IVN maken we ons specifiek druk om het omliggende kwetsbare Natura 2000 duingebied. Er zitten beesten en bijzondere planten en bomen. Het circuit is als een ramp recht voor de deur. We moeten goed opletten of aan de regels van het beheerplan voor dit natuurgebied wordt gehouden. Overigens vind ik tegenstanders een erg groot woord, ik vind ons meer bezorgde burgers.”

Hannema: „Dat vind ik nou perfect gezegd. Extra cynisch word ik van de loze beloftes. De organisatie van de Formule 1 pretendeert alles op alles te zetten om zo duurzaam mogelijk te zijn. In 2019 was de totale uitstoot van de sport ruim 256.000 ton CO₂. Sindsdien is er nog weinig groots veranderd behalve beloftes voor de toekomst. Zo is het plan per 2026 schonere brandstof te gaan gebruiken, dat noem ik groen wassen, want de uitstoot van de auto's zelf is nog niet eens 1 procent van de vervuiling. De meeste vervuiling gaat zitten in de logistiek: het heen en weer vliegen en rijden van de auto's en de teams. Even ter vergelijking voor die 256.000 ton CO₂: dat is wat heel Haarlem datzelfde jaar in zes maanden tijd uitstootte.

Caroline Hannema.

© Foto United Photos/Paul Vreeker

Wat zou een oplossing zijn?

Janssen: „Je zou kunnen zeggen, enkel elektrisch, dus Formule-E. Maar ook daar kleeft van alles aan, want de productie van zulke accu's is niet bepaald milieuvriendelijk. Maar dan nog, deze rijke en kwetsbare omgeving leent zich niet voor Formule 1. Circuit Zandvoort is per ongeluk een soort festivalterrein geworden terwijl het nooit gebouwd is op mensenmassa's als deze. Ooit waren er plannen de race in Moerdijk (in Noord-Brabant, red.) te organiseren, dat was

beter geweest. Al zou ik daar nu alsnog op tegen zijn. De sport zoals hij nu is past niet in een tijd waarin iedereen alles op alles moet zetten tegen klimaatopwarming.”

Hoe is het om tegenstander te zijn van iets waar het grote publiek voorstander van lijkt te zijn?

Van Liere: „Is dat überhaupt zo? Ik vraag me dat af. Er is nooit een enquête gehouden van hoeveel mensen nou precies vóór of tegen de Formule 1 zijn. Misschien is de meerderheid wel tegen? In mijn vriendenkring in ieder geval wel. Maar ik ben aquatisch ecooloog en in mijn kring zitten bijna alleen maar ecologen.”

Hannema: „Bij mij is dat anders. Een van mijn beste vriendinnen gaat naar de race. Dat biechtte ze laatst schoorvoetend aan me op, wel met de mededeling dat ze er niet echt trots op is. 'Ach, ik heb net een mug doodgeslagen', zei ik toen. Ik heb op persoonlijk vlak niks tegen Formule-1-liefhebbers en vind juist dat we het gesprek met elkaar moeten blijven aangaan. Dat is de kunst.”

Van Broekhoven: „Het is inderdaad voor de meeste tegenstanders denk ik geen persoonlijk ding. Als club die voor het milieu opkomt, ben je wel gewend aan tegenstand.”

Janssen: „Precies. We laten ons horen uit principe en proberen het beleid te beïnvloeden, maar ik laat heus m'n weekend er niet door verpesten.”

Karel van Broekhoven.

© United Photos/Paul Vreeker

Maar wat maakt de Grand Prix anders dan andere grote festivals, of vervuilende hobby's?

Van Broekhoven: „Ik denk dat ik namens ons allemaal spreek als ik zeg dat we vooral een strijd tegen de fossiele industrie voeren, en de Formule 1 is een opmerkelijke exponent daarvan.”

Doornenbal: „Vooral als je bekijkt hoe de politiek ermee omgaat. Alles moet wijken voor de race. Bij IVN organiseerden we hetzelfde weekend als de Grand Prix een evenement in het duingebied: Fête de la Nature. We zouden daar in een deel van de duinen een belevingsexcursie hebben, maar kregen ineens geen vergunning? De reden werd er niet bij gezegd, maar laat zich raden.”

Van Liere: „Tja, van je laten horen is dan het enige wat je kan doen. Beleidsbeïnvloeding gaat altijd langzaam, zeker om zaken als milieu. Maar uiteindelijk plant je wel zaadjes en maak je verschil. Daarom staan wij als Grootouders voor het Klimaat elke twee weken actie te voeren op het Buitenhof, om politici aan te spreken en waar nodig wakker te schudden. Direct heeft het weinig effect, indirect veel. Om binnen de politiek effect te zien, heb je echt een ramp nodig.

Jan-Willem Doornenbal.

© Foto United Photos/Paul Vreeker

Is er iets wat jullie wel kunnen waarderen aan de Formule 1 of Circuit Zandvoort?

Van Broekhoven: „Ik vind de logistiek mooi. Hoe alles geregeld is qua vervoer. De treinen, de spoorwegovergangen. Ik ga dat dit weekend zeker even bekijken. Heb ik vorig jaar ook gedaan, maar dit jaar komt er natuurlijk 30 procent meer publiek, dus opnieuw spannend.

„Marc: „Ik ben blij dat de race ooit verplaatst is naar september, dankzij corona. Aanvankelijk was het in mei, maar dan is het vogelbroedseizoen. Dat zou pas echt een natuurramp zijn.”

(Tekst gaat door onder de foto)

Marc Janssen.

© Foto United Photos/Paul Vreeker

Hannema: „Ik word enthousiast van het feit dat coureur Lewis Hamilton veganist is. En dat Sebastian Vettel uit de sport is gestapt en als reden de milieuvervuiling

noemde. Ik hoorde dat hij dat slechts zei, maar in de praktijk geen goede auto had. Ach. Ze maken een statement. Dat is wat waard.”

Gemoedelijk F1-protest lokt nauwelijks middelvingers. Extinction Rebellion krijgt ruim baan met de fiets naar circuit Zandvoort

Tijdens de rustig verlopen fietsdemonstratie is er af en toe tijd voor toespraken en zang van het Klimaatkoor.

© Foto Unيتد Photos/Laurens Bosch

Jacob van der Meulen

Gisteren om 17:02

ZANDVOORT

Een wel heel divers gezelschap fietste zaterdagochtend als demonstratie van Haarlem naar de Dutch Grand Prix. Een statement tegen de racerij die in Zandvoort weinig opgestoken middelvingers van de F1-fans oproept.

Klimaatactivisten van Extinction Rebellion (XR), Stichting Duinbehoud, Rust bij de Kust, IVN, Milieudefensie en Grootouders voor het Klimaat verzamelden zich zaterdagochtend rond 11 uur op het Stationsplein in Haarlem om een demonstratieve fietstocht te houden tegen de Dutch Grand Prix. „We gaan naar het hol van de leeuw waar we met afkeur te maken zullen krijgen”, waarschuwt de woordvoerder van Extinction Rebellion.

Extinction Rebellion leidt de fietstocht.

© Foto Mediahuis

De groep bestaat uit zo'n zeventig activisten. Politie en handhavers begeleiden de fietstocht. „We hebben scenario's voor het geval het escaleert, maar deze groepen demonstreren altijd geweldloos dus we gaan er vanuit dat dat ook nu het geval zal zijn”, zegt Ronald de Looze, hulpofficier van justitie. „We hopen dat ze relaxed worden ontvangen, maar we zijn altijd voorbereid.”

(Tekst gaat door onder de foto)

De klimaatactivisten hielden er eveneens rekening mee dat er wat incidenten konden ontstaan. „Intimidatie, misschien komt er wel een middelvinger omhoog. Dat is net al gebeurd op het station”, zegt Van ’t Hof. Onder de indruk is ze daar niet van. „We gaan er een feestje van maken, hoewel dit natuurlijk een serieus onderwerp is. Maar we gaan vieren dat wij een tegengeluid laten horen. Wij zijn de minderheid, maar we laten ons niet wegblazen door de racers. Laten we juichen om iedere middelvinger die we krijgen, want dan worden we gehoord.”

Lees ook: [Ons liveblog over de Dutch Grand Prix](#)

(Tekst gaat door onder de foto)

'Dood liggen' bij het circuit.

Een beetje apart van de groep bewegen zich twee volledig in het zwart geklede jongens. Anarchisten uit Haarlem, vertellen ze. „We bestaan nog niet zo lang. Dit is een van onze eerste acties. De Formule 1 is een propagandafeestje voor de fossiele industrie. Het racen is niet alleen schadelijk, ook de symbolische waarde van dit feestje is dat. In een kapitalistische samenleving gebeuren deze dingen die zo schadelijk zijn voor het milieu.” Nee, de 19- en 21-jarige gaan liever niet met hun naam in de krant.

Iedereen houdt zich tijdens de fietstocht keurig aan de regels. Af en toe mixen fietsende F1-fans zich door de groep maar dat leidt nergens tot problemen. Hooguit een blik van afkeuring of een opmerking dat je even de hand moet uitsteken. Een scootertje toetert, maar vanuit een dikke Volvo worden juist duimen goedkeurend omhoog gestoken. Na een tussenstop bij stations Heemstede/Aerdenhout strijken de fietsers neer voor een lunch op het gras in Bentveld.

Het eindpunt van de demonstratie.

Extinction Rebellion gooit door megafoon nog maar eens de dagleus naar de groep: „Doe als Vettel, stoppen kan wel.” Helaas blijft de respons wederom vrijwel achterwege.

Minder animo

De jonge Daks was vorig jaar al bij de fietstocht aanwezig. Hij vindt het een beetje suf dit jaar. „Minder mensen. Vooral veel ouderen en weinig geluid. Vorig jaar maakten we tenminste nog flink herrie.” Rob uit Alkmaar is als bezorgde burger aanwezig. „Vorig jaar was de weerstand tegen het evenement groter omdat er nog corona was en het toch door mocht gaan. Het is nu slechts een kruimel, maar ik wil toch iets bijdragen aan verandering.”

(Tekst gaat door op de volgende foto)

Fiets van een oudere deelnemer.

Op een paar honderd meter van het circuit wordt het eindpunt van de demonstratie bereikt. Er wordt eerst natuurlijk even 'dood gelegen' op een klein duinpannetje. XR doet dat vaker. Als het luchtalarm elke eerste maandag van de maand om 12 uue afgaat, gaat een groep op de grond liggen bij het station van Haarlem. De fans die langs de overkant richting het circuit lopen schudden het hoofd, maar daar blijft het dan ook bij.

Twee anarchisten houden vervolgens met vier A4-tjes een college over het kwalijke kapitalisme, maar de aandacht van de deelnemers zakt een beetje weg onder de warme middagzon. Zo meteen nog even naar het strand wandelen en dan weer terug op de fiets. Samen met al die andere fietsers.

'We kregen net al een opgestoken middelvinger.' Klimaatactivisten houden fietstocht tegen Grand Prix Zandvoort

Politie: „We hopen dat ze relaxed worden ontvangen, maar we zijn altijd voorbereid.”

© Laurens Bosch

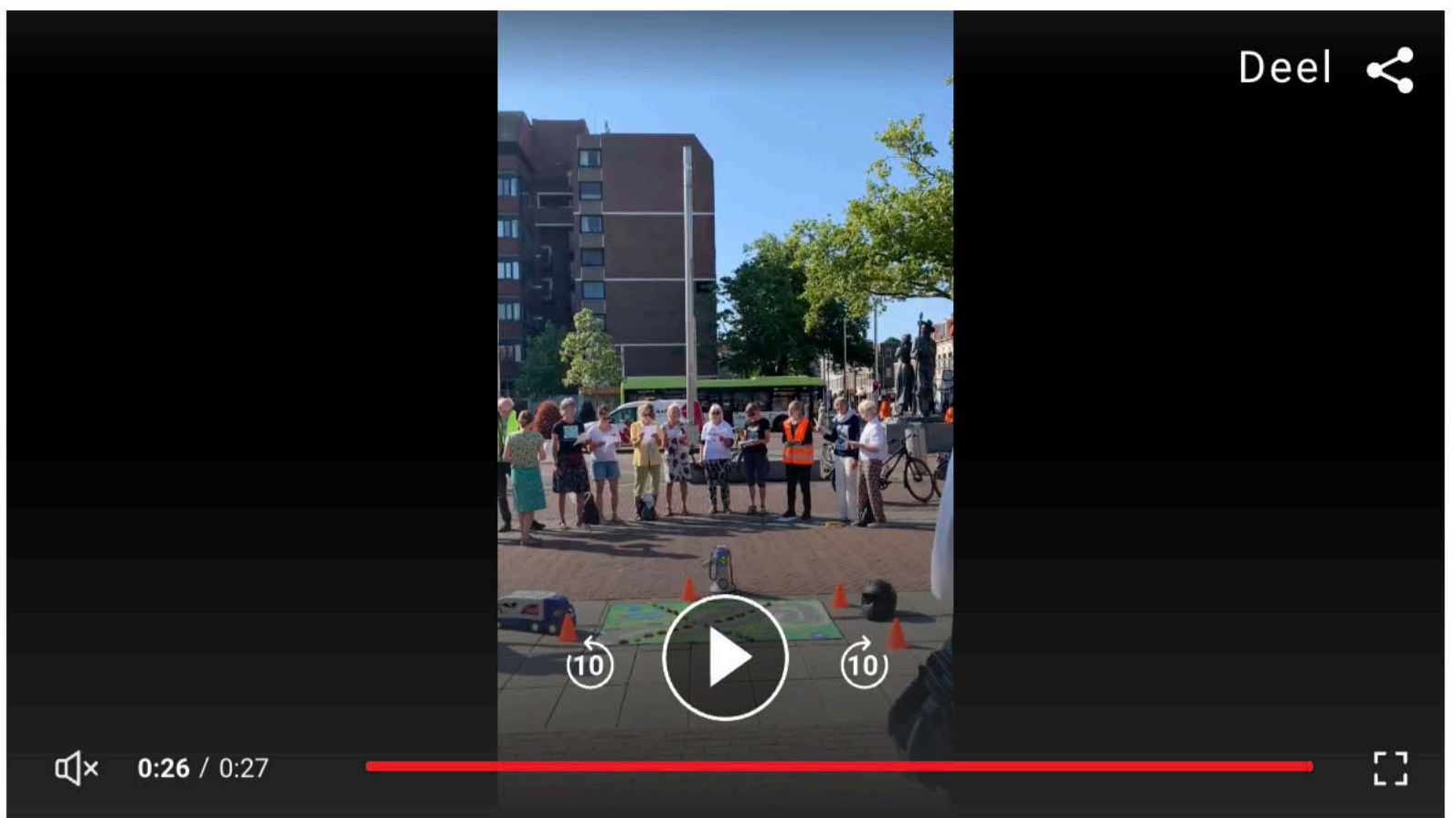
Van onze verslaggevers

Gisteren om 12:05

HAARLEM

Klimaatactivisten van Extinction Rebellion hebben zich zaterdagochtend rond 11.00 uur verzameld op het Stationsplein in Haarlem om een demonstratieve fietstocht te houden tegen de Dutch Grand Prix. „We gaan naar het hol van de leeuw waar we met afkeur te maken zullen krijgen”, aldus de woordvoester van Extinction Rebellion.

De groep bestaat uit enkele tientallen activisten. Naar verwachting zullen ze aan het begin van de middag aankomen bij het circuit van Zandvoort. Politie en handhavers begeleiden de groep tijdens hun fietstocht.

„We hebben scenario’s voor het geval het escaleert, maar deze groepen demonstreren altijd geweldloos dus we gaan er vanuit dat dat ook nu het geval zal zijn”, vertelt Ronald de Looze, hulpofficier van justitie. „We hopen dat ze relaxed worden ontvangen, maar we zijn altijd voorbereid.”

(Tekst gaat door onder de foto)

„We laten ons niet weggeblazen door de racers.”

© Mediahuis

‘Middelvinger’

De klimaatactivisten houden er eveneens rekening mee dat er wat incidenten kunnen ontstaan. „Intimidatie, misschien komt er wel een middelvinger omhoog. Dat is net al gebeurd op het station”, zegt de woordvoester de Extinction Rebellion. Onder de indruk is ze daar niet van. „We gaan er een feestje van maken, hoewel dit natuurlijk een serieus onderwerp is. Maar we gaan vieren dat wij een tegengeluid laten horen. Wij zijn de minderheid, maar we laten ons niet wegblazen door de racers. Laten we juichen om iedere middelvinger die we krijgen, want dan worden we gehoord.”